

IZ PRAKSE ZA PRAKSU

O. Gabriel ŠTOKALO

Nekoliko puta tijekom tjedna javili su se glasovi da je premalo vijesti iz konkretne prakse, tako da je na intervent gospodina inženjera, jedinog katoličkog svjetovnjaka na tjednu, tajnik tjedna pozvao sve koji žele da prijave kratko priopćenje da to i učine.

Zato bih asocijativno s temom tjedna iznio neke stvarčice iz moje skromne pastoralne prakse kao primjer na kojem se mogu nadahnuti mnogi savjesni pastoralni radnici.

1. Spomenuti katolički svjetovnjak iznio je svoj dojam da smo na ovom tjednu nekako previše naglasili Božju ljubav, pa da bi to moglo zamagliti pravilnu svijest o grijehu i o krivnji. Do sada, čini mi se, nitko se nije osvrnuo na taj njegov dojam. Meni se čini da je na ovom tjednu dovoljno naglašeno pitanje grijeha i zla općenito, ali je sasvim pravilno stavljen naglasak na istinu da je samo Bog, koji je Ljubav, Spasitelj u Kristu Isusu po Duhu Svetome. On dakako, po svojoj volji, traži i našu suradnju, našu susposrediteljsku djelatnost, da naime prihvaćanjem križa i mi pomognemo svojem spasenju. Mnim, dakle, da u tome ne treba braniti tjedan.

Asocijativno sa svim onim što je rečeno o spasenju kao oslobođenju od mnogih zala želim ovdje naglasiti također potrebu oslobađanja od kompleksa krivnje koja može, a koja je često i u odgoju dosegla u nekim našim tradicionalno kršćanskim sredinama i patološke dimenzije (skrupuloznost i slično). Jednu vrstu kompleksa krivnje zapazio sam ne jednom. Na primjer, kad se u obitelji dogodi neki nesporezum ili u našoj Crkvi iskrсну neke napetosti, tada se po nekoj uvjetno nazvanoj starozavjetnoj logici traži „tko je kriv: on ili njegovi roditelji?”. Isus je rekao: „Ni on ni njegovi roditelji, nego da se objavi djelo Božje!” Koliko bi više mira i ljubavi bilo u našoj Crkvi i u našim obiteljima kad bismo manje pitali tko je kriv, a više u takvim situacijama radili na oslobođenju i oslobađanju. Mnoga su djeca, jer su kroz odgoj dobila krivu sliku o Bogu (kad grmi, rekoše, da se Bog ljuti i tomu slično) izgubila vjeru u Boga kad dođoše u neugodne životne situacije. Mnogi su roditelji svojoj djeci dali sliku o Bogu kao o nekom „bau-bau” strašilu. A trebalo im je u srce i u maštu utisnuti ispravnu, biblijsku sliku o Bogu kao dobrome Ocu. Svakako je porazan odgovor nasumce zapitanog djeteta na ulici „Tko je Bog?": „To je ono čime straše dicu!”.

2. Uz predavanje dra Tomislava Ivančića i kao odgovor na dosadašnju raspravu o raznim putovima i razinama na kojima Bog spašava ljude, želio bih Vam pročitati molitvu jedne nekrštene djevojke: „Dragi Boge, fala ti za vse. Daj da jednog dana imam svoju familijicu, bebeka, kućicu i životinjice i da mi svi oni koji me imaju ili su me imali rado, a sad su na ovom ili na onom svetu, daju svoj blagoslov. Molim Te da ne budem zla i da volim vse ljude!” Kad je nedavno tu djevojku kolegica s radnog mjesta zamolila da bude kumom njezinu djetetu, saznala je da je još nekrštena. Otišle su župniku. Župnik je tražio da se pouči u vjeri i krsti. I učinila je tako. I sada onoj kratkoj molitvi dodaje još molitvu Očenaša.

3. U vezi s krvavim pitanjem o pravednosti spasavanja krvnika i zločinaca (npr. iz Auschwitzta ili Gulaga), koje je netko u diskusiji postavio, rekao bih da je Bogu sve moguće. Pavao je bio progonitelj kršćana. Kršćani su se pak radovali kad se Pavao obratio. Na križu Isus obećaje raj razbojniku. Možemo li zamisliti veće radosti nego kad se i žrtva i krvnik po Božjem milosrđu zajedno spase i kroz sve vjekove zajedno slave Boga! Neće tamo u vječnosti više biti onih osjećaja i raspoloženja kakva je imao stariji sin iz Isusove prisprodoobe o izgublenu sinu. Mnoga naša pitanja o spasenju grešnika odaju mentalitet i raspoloženje onog starijeg sina koji je bio zavidan mlademu sinu rasipniku.

4. U kuloarima sam čuo prigovor da se na tjednu previše govorilo o ovozemaljskim vidovima spasenja a premalo o eshatološkim. Ja bih jednim malim primjerom ilustrirao kako nebriga Crkve ili njenih službenika za ovozemaljsko spašavanje kod malenih i kod potlačenih zamagljuje autentično naviještanje vječnog spasenja. Na prijelazu u ovo stoljeće u jednom malom primorskom mjestu mjesni se župnik, kad se radilo o otvaranju škole, posprdno izrazio: „Što će 'kontadinima' (seljacija) škola?” Nepismena majka brojne djece, koja je očito svojoj djeci željela dobro, glasno je doviknula: „Neće mu duša raja vidjeti ako se ne pokaje i ne pomogne da dobijemo školu?” A druge su žene govorile da nikad ovom popu neće na ispovijed. Baka Ure ih je ispravljala: „Imate pravo svog župnika u tome napadati što škole neće, ali na ispovijed ijte k njemu, jer je on va spovidnici misto Boga!” Baba Ure je uspjela umiriti majke. One su se s njome složile, ali su svejedno govorile: „Ostran svetoga reda ča je na njemu, on ni čovik!”